

ISSN 0321-1401

Дошкільне 12

виховання 2018

Щомісячний науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України для педагогів і батьків

У фокусі: **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ РЕГІОНУ**

**НА ЧАСІ —
РЕГІОНАЛЬНІ
ПРОГРАМИ**

**КРУГЛИЙ СТІЛ
З АВТОРАМИ
ПРОГРАМИ
“Я — КИЯНИН”**

**ЕКОЛОГІЧНИЙ
ПРОЕКТ**

**ЕКСКУРСІЯ
ДО СУПЕР-
МАРКЕТУ**

ФІТОТЕРАПІЯ

**СКАНДИНАВСЬКА
ХОДЬБА**

*Нагralись зі сніжком доволі,
Час відпочити в дружнім колі*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Андрусич Ніна Олексіївна,
головний редактор видавництва
"Світич".

Бех Іван Дмитрович, доктор
психол. наук, дійсний член НАПН
України, директор Інституту проб-
лем виховання НАПН України.

**Беленька Ганна Володими-
рівна**, доктор пед. наук, професор,
Педагогічний інститут КУ ім. Бориса
Грінченка.

Богуш Алла Михайлівна,
доктор пед. наук, дійсний член
НАПН України, Південноукраїнсь-
кий НПУ ім. К. Д. Ушинського.

Гавриш Наталія Василівна,
доктор пед. наук, професор, ДВНЗ
"ПХДУ імені Григорія Сковороди".

**Єфименко Микола Микола-
йович**, доктор пед. наук, профе-
сор, Бердянський ДПУ.

Кононко Олена Леонтіївна,
доктор психол. наук, професор,
НДУ ім. Миколи Гоголя.

Ладивір Світлана Олексіївна,
канд. психол. наук, Інститут
психології ім. Г. С. Костюка НАПН
України.

**Низковська Олена Вікторів-
на**, наук. співроб., ДНУ "Інститут
модернізації змісту освіти" МОН
України.

**Піроженко Тамара Олександ-
рівна**, доктор психол. наук, Інсти-
тут психології ім. Г. С. Костюка
НАПН України.

**Смольникова Галина Вален-
тинівна**, канд. психол. наук, ІППО
КУ ім. Бориса Грінченка.

**Сухомлинська Ольга Васи-
лівна**, доктор пед. наук, дійсний
член НАПН України.

Тарасенко Галина Сергіївна,
доктор пед. наук, професор, Він-
ницький ДПУ ім. М. Коцюбинського.

Зміст

У фокусі: ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ РЕГІОНУ

Актуальні проблеми

Алла ГОНЧАРЕНКО

На часі — регіональні програми..... 2

**Ганна ЩЕКАТУНОВА,
Наталія ДЯТЛЕНКО, Олександр КОЧЕРГА,
Людмила МЕЛЕНЕЦЬ, Діана САБОЛ**

Круглий стіл з авторами програми
"Я — киянин" 5

Художня культура

Галина СМОЛЬНИКОВА

Київські пейзажі
Бесіди з дітьми старшої групи 8

Посібник

**Олеся ОХРУЩАК,
Ольга АЛЕКСАНДРОВА**

Наш район
Дидактичне полотно
для дітей старшої групи 12

Світ гри

**Ірина СТУПНИЦЬКА,
Олена СТАСЮК**

Дивовижне поруч
Квест-гра для дітей старшої групи 14

Дитина і світ

**Ірина СТУПНИЦЬКА,
Оксана СБІТНЕВА**

У супермаркеті
Екскурсія для дітей старшої групи 16

Екологія

Галина ЛИСЕНКО, Олена ЦЕТКОВСЬКА

Відродимо річку Либідь
Екологічний проект для дітей старшої
групи 18

Педагогічна спадщина:
погляд сьогодні

Любов ЛОХВИЦЬКА

Моральне виховання: погляди
класиків і практика сьогодення 21

Здоров'я

Наталія ЛІСНЕВСЬКА

Фітотерапія: бережемо
здоров'я малюків 24

Професія — Вихователь

Анна ТРИСТАН

Бути педагогом
Запрошення до рефлексії 27

Фізичний розвиток

**Інеса СОТНИК, Лідія ЛЕВЧЕНКО,
Юлія ЛЕВЧЕНКО**

Скандинавська ходьба 28
Подорож до зимового лісу.
Сюжетне заняття з фізкультури для
дітей старшої групи з використанням
скандинавської ходьби 29

Інтегрована освіта

Лідія СУПРУНЕНКО

Засніжена ялинка
Інтегроване заняття
для дітей молодшої групи 32

Музичні перлинки

Колядуємо, засіваємо,
зі святами вітаємо! 34

Бібліографічна довідка

Тематичний показчик
публікацій у журналах "ДВ",
"ПП", "Джміль" у 2018 році 35

..... Фотоконкурс "Наші діти"

На 1-й с. обкладинки: фото надіслала Лариса Ковальчук, ЗДО №2 "Ясочка", м. Суми

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

Щомісячний науково-методичний журнал
МОН України для педагогів і батьків

№ 12 (928), грудень 2018

Виходить з 1911/1931 року

Головний редактор **Юлія Журлакова**

Редактори: **Ольга Мельник,
Тетяна Небесна**

Коректор **Ніна Любаченко**

Комп'ютерна верстка **Володимир Васильєв**

Свідцтво про державну реєстрацію засобу масової
інформації: серія KB № 6919 від 31.01.2003

Видруковано у друкарні ТОВ "Літера-Друк",
вул. Озерна, 6, оф. 122, Київ, 04209.

Свідцтво ДК № 3689 від 28.01.2010 р.

Підписано до друку 12.12.2018. Формат 60х84 1/8.

Папірофсетний. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 3,72.

Умовн. фарб.-відб. 14,88. Обл.-видавн. арк. 5,5.

Наклад індексу 1911 (загальний 6597). Зам. 181069.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів
несе рекламодавець

Адреса редакції:

04053, Київ-53, а/с 36.

E-mail: dv@dsvsit.com.ua

Тел.: (044) 486-11-19,

(044) 486-13-32 (т/ф),

(099) 376-35-36

© Видавництво "Світич", 2018

Забороняється копіювання або інше
відтворення матеріалів журналу

у закритому просторі (переважна частина занять проводиться в приміщеннях дитсадка, а вдома бракує захищених дворів, де можна безпечно погратись і побігати).

Наявність значної кількості загроз для маленької дитини (інтенсивний рух транспорту на вулицях, незнайомі люди) гальмує розвиток її самостійності.

Умови великого міста мають чимало спокус та зручностей, що значно скорочують чи **обмежують рухову активність малюка** (транспорт, ліфт, віртуальні імітатори певних дій у просторі). Найбільше від цього потерпає природний розвиток вестибулярного апарату, від злагодженої роботи якого залежить функціонування мозку та всіх систем організму.

Мегаполіс наповнений **різноманітними шумами** (інтенсивний рух транспорту, масові заходи, голосне звучання музики через підсилювачі, сигнали сирен тощо), які можуть накладатися і створювати руйнівний для психіки дитини резонанс. Іноді кількість різноманітних шумів досягає критичної межі й перетворюється на “шумовий смог”. На цій стадії на психіку дитини тисне шквал різноманітних шумів, які розбалансовують межі адекватного сприйняття: велика кількість звуків дезорієнтує, послаблює увагу дитини, викликає втому.

Усі ці чинники можуть стати бар’єрами для повноцінного розкриття дитиною свого внутрішнього потенціалу. Тож їх варто враховувати в освітній роботі, й зробити це допомагає програма “Я — киянин”. Провідна її ідея спрямована на освоєння дошкільниками міського природного та культурного середовища з урахуванням їхніх вікових можливостей. Це дає малечкам змогу якісно і безпечно прожити дитинство, без насилля над своєю природою розкрити задатки та почати реалізовувати творчі здібності.

Відкриваємо дітям світ архітектури

Людмила МЕЛЕНЕЦЬ,
канд. пед. наук, доцент

Провідний український урбаніст Віктор Зотов вважає, що відображенням того, як живуть люди, є архітектура. Якщо дорослий змалечку привертає увагу дитини до розміщення культурних, житлово-громадських, виробничих, інших об’єктів, зон відпочинку та оздоровлення населення, пам’яток архітектури й історії, дитина поступово

усвідомлює, що кожне місто має своє неповторне обличчя. Пропонуючи спостерігати за роботою будівельної техніки і людей, які працюють над створенням сучасних архітектурних споруд, педагог стимулює у малят бажання поважати і берегти навколишній простір.

Програма “Я — киянин” орієнтує на інтеграцію емоційно-ціннісного, когнітивного та діяльнісно-поведінкового компонентів в ознайомленні старших дошкільнят з архітектурою Києва.

Емоційно-ціннісний компонент передбачає, що дошкільник може емоційно сприймати архітектурні форми (будівлі, мости, комплекси), захоплюватися, милуватися і дивуватися красі історичних та сучасних будівель Києва (Золоті ворота, Національний цирк, Національна філармонія України, Національна опера України імені Т.Г.Шевченка, Водно-інформаційний центр, Національний транспортний університет, Академія образотворчого мистецтва і архітектури, житловий комплекс на Кловському узвозі, готель “Либідь” та багато інших).

Когнітивний компонент спрямовує на сприйняття дітьми архітектури як просторового мистецтва, що охоплює проектування та будівництво різноманітних споруд, а також — на формування в них умінь орієнтуватися у функціональному призначенні будівель. Наприклад, є *промислова архітектура* — заводи (у Києві фанерний, вагоноремонтний, вітамінний) і фабрики (макаронна, взуттєва, трикотажна); *житлова архітектура* — житлові будинки, комплекси, ансамблі; *громадська архітектура* — вокзали (залізничний вокзал “Київ-Пасажирський” та Приміський з годинниковою вежею), готелі, стадіони та льодові арени (НСК “Олімпійський”, “Спартак”, “Динамо”, Палац спорту), бізнес-центри, аеропорти, театральні та концертні зали (Музичний театр для дітей та юнацтва, Київський театр юного глядача, Київський академічний театр ляльок, Міжнародний центр культури і мистецтва); *культова архітектура* — храми, собори (Андріївська, Іллінська церкви, київська кенаса, синагога, костел Святого Миколая та ін.).

Діяльнісно-поведінковий компонент орієнтує на художньо-практичну діяльність малят (малювання, конструювання з будівельного та підручного матеріалів, паперу, картону), в якій вони відображають своє ставлення до архітектурного світу міста і створюють власні реальні та фантастичні будівлі.

Завдання дорослого — зробити конструктор цікавим і привабливим для дитини: погратися разом з нею, придумати оригінальне завдання, надати дитині можливість експериментувати з матеріалом, комбінувати деталі в різні способи,

конструювати моделі за зразком і за власним задумом.

Малюк зводить мости, хмарочоси з цеглинок, складає з кубиків, будує вежі з піску. Перспективне і творче бачення розвитку свого іграшкового міста притаманне кожній дитині. За умови, що дорослий зважатиме на інтереси маленького “архітектора” чи “забудовника”, сприятиме прояву активної ігрової містобудівної діяльності, задовольнятиме бажання оздоблювати свої будівлі на власний розсуд, дитина матиме можливість поступово оволодіти неповторною художньою мовою. Така взаємодія забезпечить зростання малюка в гармонії зі столичним просторовим природним середовищем, яке оживлене такими різними архітектурними шедеврами.